

7253 Sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un Getirdikleri

Hasan Oymak, Avukat, hasanoymak@yahoo.com

Görüş Review

Giriş

Kamuoyunda “Sosyal Medya Düzenlemesi” olarak bilinen 7253 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 31.07.2020 tarih ve 31202 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi.¹

Teklif aşamasından itibaren pek çok tartışmayı ve lehte-aleyhte yorumları da Türkiye gündemine taşıyan kanun, isminden de anlaşılacağı üzere, 5651 sayılı, “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun”² da yapılan ilave düzenlemeleri içermektedir.

Çalışmada, sosyal medyayı, 7253 sayılı kanun ile getirilen düzenlemeleri, dünya uygulamalarını ve düzenlemeye dair müsbet ve menfi yaklaşımları değerlendireceğiz.

Sosyal Medya

Sosyal medya; İnternet üzerinden bireylerin birbirleriyle yaptıkları paylaşımların bütününe kapsayan bir sistemdir. Zaman ve mekân sınırlaması olmadan iletişimi küresel çapta kolaylaştıran, tabakalar arasındaki sınırları kaldıran ve kullanıcıların, dünyanın farklı yerlerindeki diğer kullanıcılar ile anında iletişim kurmalarını kolaylaştıran bir platformdur (Bozkurt, 2018). Günümüzde sosyal medya platformlarının en çok bilinenleri Instagram, Facebook ve Twitter’dır.

Londra merkezli WeAreSocial kuruluşunun yayınladığı Digital 2020: Turkey raporunun sosyal medya platformlarının reklam kitlesi üzerinden belirlediği verilere göre, Türkiye 54 milyon aktif sosyal medya kullanıcısına sahiptir. Bu kullanıcıların 38 milyonu Instagram, 37 milyonu Facebook ve 11.8 milyonu Twitter kullanıcısı olarak görülmektedir (Aktaran: Polat, 2020).

Bu yönüyle sosyal medya, markalar, kurumlar ve satış odaklı şirketlerin pazarlama ve tanıtımına adına olduğu kadar, kişi ya da toplumlara ulaşmak, onları etkilemek ve yönlendirmek isteyenler bakımından da son derece önemlidir.

Teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişim, kültürel ve sosyal bilinçlenmeye maalesef fırsat tanımamıştır. Bu durum, pek çok faydasını sayabildiğimiz sosyal medyanın olumsuz yönlerini de karşımıza çıkarmıştır.

1 7253 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un tam metni için bkz: tbmm.gov.tr/kanunlar/k7253.html

2 5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun”un tam metni için bkz: resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/5/20070523-1htm

İnsan ilişkilerini zayıflatması, mutsuz ve asosyal bireylerin ortaya çıkmasına neden olması, özellikle aile bağlarını olumsuz etkilemesi, doğruluğu ispatlanmadan küresel çapta yayınlanan bir haberin toplumları yanlış ve haksız yönde etkilemesi gibi etkiler, sosyal medyanın eksi hanesine yazılmaktadır.

Ancak en çok karşımıza çıkan olumsuzluk, hukuki yönüyle kendini göstermektedir. Zira sanal dünya olarak da tanımlanan bu mecralarda, kimi zaman farkında olmadan ciddi suçlar işlenmekte, internet ve sosyal medya kullanıcılarının önemli bir kısmı, kendilerine ulaşamayacağı düşüncesiyle, aralarında husumet bulunan kişilere ya da tanımadığı halde düşüncelerini beğenmediği kişilere karşı, kendi hesaplarından ya da sırf bu nedenle oluşturdukları sahte hesaplar aracılığı ile, serbestçe hakaret ve tehditler savurmaktan çekinmemektedirler.

Dünya çapında ve çoğalarak karşımıza çıkan bu paylaşımlar, içeriklerin hukuki statüsüne yönelik tartışmaları da beraberinde getirmiş ve bu doğrultuda gerek parlamento faaliyetleri gerekse mevzuata ilişkin gelişmeler gözlenmiştir.

İngiltere, Almanya, Fransa, Avustralya, ABD, Rusya ve Çin gibi bazı ülkeler, kendi kanunlarına aykırılık taşıyan içerik ve paylaşımlar sebebiyle sosyal medya platformlarını sorumlu tutarak gerekli adımların atılmaması hâlinde bu şirketlere cezaî yaptırım öngören düzenlemeler yapma yoluna gitmiştir.

Ülkemizde sosyal medyayı düzenleyen ana mevzuat, kamuoyu tarafından “İnternet Kanunu” olarak bilinen ve 22.05.2007 tarihinde yayınlanan 5651 Sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun”dur.

2007 yılından günümüze dek geçen sürede sosyal medya kullanımının yaygınlaşması ve bu platformlar yoluyla işlenen suçlarda meydana gelen artış sebebiyle ek düzenlemeler yapılması gereği hâsıl olmuş ve bu doğrultuda 29.07.2020 tarihinde kabul edilen 7253 Sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun’da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” 31.07.2020 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. .

7253 Sayılı Yasa İle Getirilen Düzenlemeler

7253 sayılı sosyal medya düzenlemesi, “Sosyal Ağ Sağlayıcı” kavramını hayatımıza dahil etmiş olup, yürütme ve yürürlük maddesiyle birlikte toplamda 9 maddeden oluşmaktadır.

Sosyal Ağ Sağlayıcı Kavramı

7253 Sayılı Kanun’la literatüre “Sosyal Ağ Sağlayıcı” kavramı kazandırılmış ve söz konusu Sosyal Ağ Sağlayıcı’ya birtakım yükümlülükler getirilmiştir. Kanun’a göre sosyal ağ sağlayıcı; sosyal etkileşim amacıyla kullanıcıların internet ortamında metin, görüntü, ses ve konum gibi içerikleri oluşturmalarına, görüntülemelerine veya paylaşımlarına imkân sağlayan gerçek veya tüzel kişileri ifade eder.

Yani sosyal etkileşim amacı güden ve internet ortamında her türlü içeriğin oluşturulabilmesi, görüntülenebilmesi veya paylaşılabilmesine olanak sağlayan gerçek veya tüzel kişiler sosyal ağ sağlayıcılarıdır. Kanun’daki tanımdan yola çıkılarak değerlendirme yapıldığında; “sosyal etkileşim amacı bulunması”nın ve “kullanıcıların içerikleri oluşturması, görüntülemesi veya paylaşması”nın sosyal ağ sağlayıcılığının unsurlarını oluşturduğu görülecektir.

Temsilci Atama Yükümlülüğü

7253 Sayılı Kanun ile Sosyal Ağ Sağlayıcılara getirilen en önemli yükümlülüklerden biri “Temsilci Atama Yükümlülüğü”dür. Günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurtdışı kaynaklı Sosyal Ağ Sağlayıcı, Türkiye’de en az 1 gerçek veya tüzel kişiyi temsilci olarak atamakla yükümlüdür. Temsilcinin gerçek kişi olması hâlinde Türk Vatandaşı olma zorunluluğu mevcuttur (7253 Sayılı Kanun- md. 4/1/)

Bu düzenleme sonucunda Türkiye’de günlük erişimi 1 milyondan fazla olan Facebook, Twitter ve Instagram gibi platformların Türkiye’de birer temsilcilerinin olması zorunlu hâle getirilmiştir.

Aksi takdirde sosyal ağ sağlayıcılar iki aşamalı para cezası, daha sonra reklam yasağı ve devamında iki aşamalı internet trafiği bant genişliğinin daraltılması olmak üzere toplamda beş aşamalı bir yaptırım süreci düzenlenmiştir.

Buna göre; ilk aşamada temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcıya, Kurum tarafından bildirimde bulunulur. Bildirimden itibaren otuz gün içinde bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde sosyal ağ sağlayıcıya Başkan tarafından on milyon Türk lirası idari para cezası verilir. Verilen idari para cezasının tebliğinden itibaren otuz gün içinde bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde otuz milyon Türk lirası daha idari para cezası verilir.

İkinci kez verilen idari para cezasının tebliğinden itibaren otuz gün içinde bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde Başkan tarafından Türkiye’de ikamet eden vergi mükellefi olan gerçek ve tüzel kişilerin ilgili sosyal ağ sağlayıcısına yeni reklam vermesi yasaklanır, bu kapsamda yeni sözleşme kurulamaz ve buna ilişkin para transferi yapılamaz.

Reklam yasağı kararının verildiği tarihten itibaren üç ay içinde bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde Başkan, sosyal ağ sağlayıcının internet trafiği bant genişliğinin yüzde elli oranında daraltılması için sulh ceza hâkimliğine başvurabilir.

Başvurunun kabulüne ilişkin hâkim kararının uygulanmasından itibaren otuz gün içinde söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde Başkan, sosyal ağ sağlayıcının internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan oranına kadar daraltılması için sulh ceza hâkimliğine başvurabilir. Hâkim ikinci başvuru üzerine vereceği kararında, yüzde elliden düşük olmamak kaydıyla, sunulan hizmetin niteliğini de dikkate alarak daha düşük bir oran belirleyebilir.

Bu kararlara karşı Başkan tarafından 5271 sayılı Kanun hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Hâkim tarafından verilen kararlar erişim sağlayıcılara bildirilmek üzere Kuruma gönderilir.

Kararların gereği, bildirimden itibaren derhâl ve en geç dört saat içinde erişim sağlayıcıları tarafından yerine getirilir.

Temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüğünün yerine getirilmesi hâlinde; verilen idari para cezalarının dörtte biri tahsil edilir, reklam yasağı kaldırılır ve hâkim kararları kendiliğinden hükümsüz kalır. İnternet trafiği bant genişliğine yapılan müdahalenin sona erdirilmesi için erişim sağlayıcılara Kurum tarafından bildirim yapılır.

Başvurulara Yanıt Verme Yükümlülüğü

Günlük erişimi bir milyondan fazla olan Sosyal Ağ Sağlayıcılara 5651 Sayılı Kanun’un 9.maddesinde yer alan kişilik haklarına ilişkin ve 9/A maddesinde yer alan özel hayatın gizliliğini

ihlâle ilişkin saldırı olduğu gerekçesiyle yapılan başvurulara, 48 saat içinde olumlu yahut olumsuz (gerekçeli olarak) cevap verme yükümlülüğü getirilmiştir. Sosyal ağ sağlayıcının yurtdışı kaynaklı olması durumunda bu başvuru sosyal ağ sağlayıcının Türkiye temsilcisine yapılabilmektedir. Temsilcinin bu başvuruya 48 saat içerisinde olumlu veya olumsuz cevap vermemesi halinde ise hak ihlaline sebep olan sosyal ağ sağlayıcısına 5 milyon TL idari para cezası verilecektir.

Hukuka aykırılığı hâkim veya mahkeme kararıyla tespit edilen içeriğin Sosyal ağ sağlayıcısına bildirilmesine rağmen 24 saat içerisinde içeriğin çıkarılmaması veya içeriğe erişimin engellenmemesi, halinde buradan doğacak zararın tazmini doğrudan sosyal ağ sağlayıcısından talep edilecektir.

Verilerin Türkiye’de Muhafaza Edilmesi Yükümlülüğü

7253 Sayılı Kanun’un 4/5 Ek maddesi ile birlikte Türkiye’den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan yurt içi ve yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılara Türkiye’deki kullanıcıların verilerini Türkiye’de muhafaza etme yükümlülüğü getirilmiştir. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde sosyal ağ sağlayıcıya uygulanacak yaptırım hakkında ise Kanun’da hüküm bulunmamaktadır.

Rapor Verme Yükümlülüğü

7253 Sayılı Kanun ile birlikte sosyal ağ sağlayıcı, kendisine bildirilen içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi kararlarının uygulanmasına ve kişiler tarafından yapılacak başvurulara ilişkin istatistiksel ve kategorik bilgileri içeren Türkçe hazırlanmış raporları 6 aylık periyotlarla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’na bildirmekle yükümlü kılınmıştır. Bu yükümlülüğünü yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcıya ise 7253 Sayılı Kanun md.6/6 gereği on milyon Türk lirası idari para cezası Başkan tarafından verilir.

Erişimin Engellenmesi veya İçeriğin Çıkarılması Yükümlülüğü

Kanun’da mevcutta bulunan içeriğin engellenmesi tanımına ilave olarak yapılan düzenleme, “içeriğin kaldırılması” tanımını getirdi. Bu düzenleme ile Kanun’un 8. Maddesinde düzenlenen suçlar ve 9. Maddesinde belirtilen kişilik haklarını ihlal eden hallerde içeriğin çıkarılması mümkün ise artık erişimin engellenmesi yerine içeriğin çıkarılması yani silinmesi kararının verilmesi imkânı sağlandı.

İçeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararları ise içerik sağlayıcılar ve yer sağlayıcılar tarafından yerine getirilecek. Yapılan düzenleme, bu yerine getirme süresini de azami 4 saat olarak belirlemektedir. Yani, söz konusu kararların gereğini, içerik sağlayıcıların ve yer sağlayıcıların derhal ve en geç 4 saat içinde yerine getirmesi gerekecektir.

Günlük erişimi 1 milyondan fazla olan yurtdışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıya verilen erişimin engellenmesi veya içeriğin çıkarılması kararı koruma tedbiri olarak verilmişse; elli bin gün adli para cezası verilir.

Şayet bu karar idari tedbir olarak verilmişse ve söz konusu kararın gereği yerine getirilmemişse 1.000.000 TL idari para cezası uygulanır. İdari para cezasının verildiği andan itibaren 24 saat içerisinde kararın gereği yerine getirilmezse sosyal ağ sağlayıcının yetkilendirmesinin iptaline Kurum tarafından karar verilebilir.

Unutulma Hakkı

Unutulma hakkı; Avrupa Birliği ülkelerinde hukuki temellerde uygulama alanı bulan, Avrupa Birliği uygulamasında Avrupa Birliği Adalet Divanı’nın Google İspanya kararı ile yaygınlık kazanan

ve ülkemizde de Anayasa Mahkemesi kararlarında ifadesini bulan , ülkemizde yasal düzenlemesi olmamasına karşın Anayasa Mahkemesi kararlarında karşımıza çıkan bir kavramdır. Kısaca unutulma hakkı; kişi ve kurumların internette kendi adlarıyla arama yapıldığında derlenen sonuçlar arasında kendileriyle ilgili bilgi, fotoğraf, belge gibi verilere yer verilmemesini isteme hakkıdır.

7253 Sayılı Kanun ile 5651 Sayılı Kanun md.9'a eklenen "İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik hakları ihlal edilenlerin talep etmesi durumunda hâkim tarafından, başvuranın adının bu madde kapsamındaki karara konu internet adresleri ile ilişkilendirilmemesine karar verilebilir. Kararda, "Birlik tarafından hangi arama motorlarına bildirim yapılacağı gösterilir." hüküm ile unutulma hakkı kavramı direkt kullanılmamış olsa da hükmün getirilme amacı ve içeriği değerlendirildiğinde, hukukumuzda unutulma hakkına ilişkin ilk düzenlemenin yapıldığı görülmektedir.

Dünyada Sosyal Medya Düzenlemeleri³

Bazı ülkeler, kendi kanunlarına aykırılık taşıyan içerik ve paylaşımların kaldırılmasından sosyal medya platformlarını sorumlu tutan ve gerekli adımların atılmaması halinde de şirketlere cezai yaptırım öngören düzenlemelere sahiptir. Daha sıkı kontrollerin olduğu ülkelerde ise veri paylaşımı taleplerinin yerine getirilmemesi halinde bu platformların yasaklanmasını öngören düzenlemeler bulunmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri (ABD)

ABD Kongresinde birçok dinleme toplantısı (hearing) yapılarak çevrimiçi zararlı içeriklere, özellikle de dezenformasyon ve yalan haberlere ilişkin muhtelif araştırma ve soruşturma faaliyetleri yürütülmektedir. Bunların konuları arasında Rusya'nın 2016 ABD başkanlık seçimlerine müdahale ettiği iddiaları, kişisel verilerin açık rıza alınmaksızın siyaset kampanyalarında mikro hedefleme yöntemiyle reklamlama için kullanıldığını açığa çıkaran Cambridge Analytica skandalı ve dijital çağda sosyal medya platformlarının siyasi ve iktisadi gücü vardır. ABD Senatosu İstihbarat Komisyonunun talebi doğrultusunda seçimlere Rusya'nın müdahalesi ve bu bağlamda Facebook, Twitter ve Alphabet gibi şirketlerin kişisel veri kullanımına ilişkin sorumluluğu irdelenmiş, New Knowledge adlı düşünce kuruluşu tarafından kapsamlı bir rapor hazırlanmıştır. 2017 Kasım ayından bu yana da Facebook ve Google gibi önde gelen teknoloji şirketlerinin yetkilileri (buna Facebook CEO'su Mark Zuckerberg de dâhil olmak üzere) Kongrenin muhtelif komisyonlarında dinleme toplantısına alınmışlardır. 24 Temmuz 2019'da Federal Ticaret Komitesi (Federal Trade Commission) Facebook'a kişisel verilerin uygunsuz kullanımı nedeniyle 5 milyar dolar para cezası vermiş, bunun yanında da platforma kişisel verilerin kullanımı konusunda yeni kısıtlamalar getirmiştir.

İngiltere

İngiltere'de sosyal medya platformlarındaki içerikler üzerindeki denetimin artırılması konusu Şubat ayında 14 yaşındaki genç bir kızın Instagram'da şiddet içeren görüntülere baktıktan sonra yaşamına son vermesinin ardından gündeme gelmiştir. Hükümet, medya denetim kurumu Ofcom'un sosyal medya platformları üzerindeki denetim yetkisinin artırılabilirliğini

3 Bu başlık altında verilen bilgiler TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı adına Mehmet Burak Ünal tarafından hazırlanan 3 temmuz 2020 tarihli "Seçili Ülke Örneklerinde Sosyal Medya Şirketlerinin Yasal Yükümlülükleri" isimli çalışmadan ve BBC NEWS / TÜRKÇE tarafından hazırlanmış olan 29 Temmuz 2020 tarihli " Sosyal Medya Yasası: Hangi Ülke İnternette Nasıl Denetim Uyguluyor? " başlıklı yazıdan derlenmiştir.

açıklamıştır, ancak bu düzenlemenin detayları ve denetim yetkisinin verileceği kurumun Ofcom olup olmayacağı henüz kesinleşmiş değildir. Konuyla ilgili süreç halen devam etmekle birlikte, düzenlemeler kapsamında, teknoloji şirketlerinin platformları üzerindeki içeriklerden ve diğer kullanıcıların zararlı içeriklere karşı korunmasından sorumlu tutulması öngörülmektedir.

Öte yandan , şiddet içeren, terör bağlantılı, siber zorbalık ve çocuk istismarı gibi kategorilere girebilecek içeriklerin hızlı bir şekilde kaldırılması ve buna uymayan şirketlere ise ceza uygulanması da planlananlar arasında.

Ofcom Başkanı Melanie Dawes, Haziran ayında Parlamento'nun Dijital, Kültür, Medya ve Spor Komitesi'nde yaptığı açıklamada, "zararlı içerikler konusunda harekete geçmeyen sosyal medya şirketlerine dava açılması veya erişimin engellenmesi ihtimallerini saf dışı bırakmadıklarını söylemiştir"

Almanya

Almanya'da NetzDG adıyla bilinen yasal düzenleme 2018 yılının başında yürürlüğe girdi. Bu yasa, ülke genelinde iki milyondan fazla kayıtlı kullanıcıya sahip teknoloji şirketleriyle ilgili düzenlemeler içermektedir.

Yasa, bu şirketlerin platformları üzerinde yer alan içeriklere yönelik şikayetlerin değerlendirilmesiyle ilgili prosedürler oluşturması, yasalara açıkça aykırılık taşıyan içeriklerin 24 saat içerisinde kaldırılması ve bu konuda attıkları adımlarla ilgili altı aylık raporlar yayımlamalarını düzenlemiştir.

Düzenlemelere uymayanlara ise cezai yaptırım öngörülmüştür. Bu çerçevede bireyler için azami para cezası 5 milyon, şirketler için ise 50 milyon euro olarak belirlenmiştir.

Yasa kapsamında ilk ceza Temmuz 2019'da Facebook'a kesilmiştir. Hükümet, Almanya'daki platformlarında var olan yasadışı faaliyetlerle ilgili yeterli bildirim yapmadığı için Facebook'a 2 milyon Euro ceza vermiş, Facebook ise yasanın muğlak olduğunu ve netleştirilmesi gerektiğini söyleyerek, itiraz etmiştir.

Almanya, yasal düzenleme ile, suç teşkil eden içeriklerin Ağ sağlayıcılar tarafından federal Kriminal Polis Merkezine bildirilmesi zorunluluğu getirmektedir.

Avustralya

Avustralya, 2015 ve 2019 yıllarında sosyal medya şirketlerinin içeriklerle ilgili sorumluluklarını tanımlayan ve cezai yaptırımlar öngören yasal düzenlemeler yapmış, ilk düzenleme, 2014 yılında televizyon sunucusu Charlotte Dawson'ın Twitter üzerinden maruz kaldığı siber zorbalığın ardından yaşamına son vermesinin ardından hazırlanmıştır.

İnternet Güvenliğinin Artırılması Kanunu kapsamında, e-Güvenlik Komiserliği oluşturulmuş ve bu komiserliğe, sosyal medya platformlarından başkalarına hakaret ya da aşağılama içeren içerikleri kaldırmalarını talep etme yetkisi verilmiş, . 2018 yılında intikam pornosu da yasa kapsamına alınmıştır. Bu içerikleri 48 saat içerisinde kaldırılmayan şirketlere 300 bin Euro'ya kadar; içeriği yayınlayan kişilere de 60 bin Euro'ya kadar para cezası verilmesi öngörülmüştür.

İkinci düzenleme de Yeni Zelanda'da Mart 2019'da iki camiye düzenlenen ve sosyal medyadan canlı yayınlanan saldırıların ardından yapılmıştır. Düzenleme çerçevesinde, nefret uyandırıcı şiddet içeren materyal kanunu ile sosyal medya şirketlerinin içerik kaldırma taleplerine uymaması halinde yöneticilerine üç yıla kadar hapis cezası verilmesi öngörülmüş olup, ayrıca şirketlere de küresel cirolarının yüzde 10'una kadar para cezası kesilebilecektir.

Fransa

Fransa Parlamentosu, Mayıs 2020’de internette nefret söylemini engellemeye yönelik bir yasal düzenleme kabul etmiştir.

Yasa kapsamında, 24 saat içerisinde ırk, din, cinsel yönelim ve cinsiyet temelli nefret söyleminin yanı sıra, cinsel taciz kapsamına giren içeriklerin kaldırılması düzenlenmiştir.

Düzenlemede, terör ve çocuk istismarı alanlarındaki içeriklerin kaldırılması için öngörülen süre ise bir saat olarak tanımlanmış, bu içerikleri kaldırmayan sosyal medya şirketlerine de 1,25 milyon Euro’ya kadar para cezası kesilebileceği belirtilmiştir.

Bu yasa, Fransa’da tartışma yaratmış, hukuk uzmanları ve ifade özgürlüğü alanında faaliyet gösteren kuruluşlar, bu yasanın hükümete internetteki içerikleri sansürlemek konusunda büyük bir yetki alanı tanıdığı eleştirisi yöneltmiştir.

Rusya

Rusya’da son birkaç yıl içerisinde internete yönelik bir dizi düzenleme getirilmiştir. Son olarak Kasım ayında yürürlüğe giren düzenlemeler, düzenleyici kurumlara “acil bir durum anında” internetin fişini çekme yetkisi verseyse de, bunun nasıl uygulanabileceğine dair yasa netlik bulunmamaktadır.

Bir başka düzenleme de 2015 yılında yapılmış, bu düzenlemeyle sosyal medya şirketlerinin Rus vatandaşlarıyla ilgili verilerin bulunduğu sunucuları Rusya’da tutmaları zorunlu hale getirilmiştir. Düzenleme çerçevesinde bu zorunluluğa uymadığı gerekçesiyle LinkedIn’e erişim kapatılırken, Facebook ve Twitter’a da bu zorunluluğa nasıl uyum göstereceklerine dair net bir plan ortaya koymadıkları için para cezası verilmiştir.

Çin

Dünyadaki en katı kısıtlamalar ve düzenlemelerin uygulandığı yerlerin başında Çin gelmektedir. Çin’de Twitter, Google ve WhatsApp gibi sitelere erişim yasağı konulmuştur ve birçok kullanıcı VPN kullanarak, bu yasağı aşmaya çalışmaktadır.

Bu ülkede ağırlıklı olarak Weibo, Baidu ve WeChat gibi Çinli şirketler tarafından geliştirilen sosyal medya platformları kullanılmaktadır. .

Çin Siber Alem İdaresi, geçen yıl içerisinde 700’den fazla web sitesini kapattığını ve 10 bine yakın mobil uygulamayı da “temizlediğini” açıklamıştır. Kapatılanlar arasında yasadışı bahis uygulamaları ve sitelerinin yanı sıra kişisel verileri çalmak amacıyla geliştirilen sahte uygulamalar da yer almaktadır.

Çin’de sosyal medya platformlarını ve mesajlaşmalarını takip eden ve siyasi açıdan hassas olarak değerlendirilen içerikleri tespit eden 100 binlerce siber polis görev yapmaktadır.

Ayrıca, 1989 Tiananmen Meydanı olayı gibi bazı terimlere filtre uygulanmakta ve düzenli olarak güncellenen bu terimlerin geçtiği içerikler herhangi bir müdahaleye gerek olmadan otomatikman yasaklanmaktadır.

Avrupa Birliği

Avrupa Birliği (AB), özellikle terör propagandasını önlemeye yönelik yeni, bir dizi kısıtlayıcı önlemler planlamaktadır. Bu çerçevede sosyal medya platformlarının radikal fikirlerle ilgili

içerikleri bir saat içerisinde kaldırmamaları halinde para cezası kesilmesine olanak tanınması öngörülmüştür.

AB’de yürürlükte olan Genel Veri Koruma Düzenlemesi (GDPR) ile aralarında sosyal medya platformlarının da bulunduğu teknoloji şirketlerinin kullanıcıların verilerini depolaması ve kullanımına yönelik düzenlemeler getiriyor.

Ayrıca telif haklarıyla ilgili sıkı düzenlemeler bulunan AB’de, . Telif haklarının ihlal edilmesi halinde bu içeriği kaldırmayan teknoloji şirketlerine yaptırım uygulanması öngörülmüştür.

Sosyal medya şirketleri

Sosyal medya konusunda evrensel bir denetim mekanizması yoktur. Genel olarak ülkeler kendileri yasal düzenlemelere giderken, sosyal medya şirketleri de kendi platformlarıyla ilgili denetimleri yaptıklarını söylüyor.

Bu doğrultuda YouTube, düzenli olarak “uygunsuz içeriklerin” kaldırılmasıyla ilgili verileri içeren şeffaflık raporu açıklamaktadır.

YouTube, Temmuz-Eylül 2019 döneminde 8,8 milyon videoyu platformundan kaldırdığını ve bunların yüzde 93’ünün konulan filtreler ve algoritmalar sayesinde otomatik olarak silindiğini açıklamıştır.

Dünya genelinde sakıncalı içerikleri takip etmek için 10 bin kişiyi istihdam eden YouTube ayrıca, 3 milyondan fazla kanalı, 500 milyondan fazla yorumu sildiğini bildirmiştir.

Benzer şekilde, Instagram ve WhatsApp’ı da bünyesinde bulunduran Facebook, geçtiğimiz aylarda BBC’ye yaptığı açıklamada, siber güvenlik konusunda 35 bin kişilik bir ekibinin olduğunu söylemiş, Temmuz-Eylül 2019 döneminde 30 milyondan fazla içerik konusunda harekete geçtiğini ve bunların 98’inin kullanıcı şikayetlerinden önce, kendi algoritmaları tarafından tespit edildiğini belirtmiştir.

Netice olarak görülmektedir ki, sosyal medya şirketlerinin, suç teşkil eden yahut hukuka aykırı içerikleri nedeniyle yaptırımlara maruz kalmaları ve bu çerçevede yasal düzenlemeler yapılması, sadece ülkemizde değil, tüm dünyada yapılmakta olan bir uygulamadır.

Düzenleme neyi amaçlamaktadır?

Sosyal medyada bir suç işlendiği zaman en büyük sorun suça yönelik yapılan yargılamada bir muhatabın bulunmamasıdır.

7253 sayılı Kanun ile Kanun koyucu, öncelikle yasal bir temsilci, yetkili muhatap bulunması engelini aşarak, gerçek ve/veya tüzel kişilerin kişilik hakları ve özel hayatlarının gizliliğinin ihlal edilmesi durumunda mağduriyetlerin bir an önce önüne geçilebilmesi için seri hareket edilmesini sağlama amaç ve gayesini gütmüştür. Erişimin engellenmesi dışında getirilen içeriğin çıkarılması talebi ile de erişimin engellenmesi kararı verilse dahi bu kararın fiili olarak uygulanmadığı alanlarda etkin bir korumanın sağlanması amaçlanmıştır.

Kanunun gerekçesinde şu ifadelere yer verilmiştir:⁴

“...Sosyal medya yoluyla iletişimin önlenemez bir şekilde hızlanması ve çeşitlenmesi, kişilerin birçok problemle veya kişisel haklarının ihlaliyle karşılaşmasını beraberinde getirmiştir. Buna karşın sosyal ağ sağlayıcıların, geniş çaplı kullanıcı sayıları ile kullanıcı verilerinden yararlanarak elde ettikleri milyarlarca dolar gelire rağmen, kişilerin haklarının korunması noktasında

4 Gerekçe metninin tamamı için bkz: www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-3050.pdf

ihtiyaç duyulan önleyici ve koruyucu mekanizmaları geliştirmedikleri ya da etkin kullanmadıkları veyahut kullanıcıların ve devletlerin haklı taleplerine direnç gösterdikleri gözlemlenmektedir. Bunun sonucunda temel hak ve özgürlüklerin korunması noktasında Devletlere düşen pozitif yükümlülüğün yerine getirilmesinde zorluklar yaşanmaktadır.”

Bu zorlukların, internet ortamının iletişim, bilgi edinme, paylaşım ve eğlence gibi iyi ve yararlı amaçlarla kullanıldığı alanlarda ortaya çıkmadığı şüphesizdir. Fakat, internet ortamının ulusal sınır tanımayan olgusu, hızlı erişim ve geniş paylaşım kolaylığı sağlaması, dağıtık, çok değişkenli ve dinamik küresel ağ yapısı nedeniyle kötü niyetli kullanıcıların kimliklerini gizleyerek yasa dışı iş ve eylemlerini hayata geçirmesine fırsat tanıdığı da gözden uzak tutulmamalıdır.

Dolayısıyla, sahte isim ve hesaplarla yasa dışı içerik oluşturup paylaşma, farklı siyasi düşüncedeki kişilere, boşandığı eski eşine, herhangi bir alanda rakip olarak gördüklerine, farklı dinlere veya milletlere yönelik küfür, iftira veya hakaret etmek amacıyla kullanıldığı durumlarda internet, düzenleme yapılması gerekli alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu durumda kişilik hakları ihlal edilen bireyler, anayasal güvence altında olan haklarının korunması noktasında devletten beklenti içine girmektedirler. Devletlerin bu alandaki pozitif yükümlülüğü, temel hak ve özgürlüklerin tezahürü bakımından devlete doğrudan müdahale yetkisi verirken, birbiriyle yarışan veya çakışan alanlarda daha dikkatli ve hassas adımlar atma sorumluluğunu da ortaya çıkarmaktadır.

Devletlerin, temel hak ve özgürlüklerin korunması, toplumun refahı, kamu düzeni ve milli güvenliğin sağlanması gibi yükümlülükleri dikkate alındığında, egemenlik yetkisi kapsamında hukuk kuralı koyma ve bunu uygulama meşruiyetlerinin bulunduğu kuşku yoktur.

Özellikle, kişilik haklarının korunması ve özel hayatın gizliliğinin korunması amacıyla ulusal mahkemeler tarafından verilen kararların uygulanması bakımından, ulusal sınırları aşan niteliğe sahip bu teknoloji karşısında etkin bir mekanizma oluşturulması önem arz etmektedir.

Bu mekanizmalar oluşturulurken Anayasa Mahkemesinin 28/1/2020 tarihli ve 2014/5376 sayılı Kararında da belirtildiği üzere, devletlerle birlikte sosyal ağ platformlarının da yasadışı içerikle mücadelede sorumluluk üstlenmesine yönelik yükümlülükler getirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Nitekim sosyal ağ platformlarında üretilen içeriklerin kontrol altında tutulması, kullanıcıların etkileşim yöntemleri ve biçimini belirleme imkanı, büyük oranda bu platformları işleten şirketlerin elinde bulunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, Anayasa Mahkemesinin aynı Kararında belirtildiği üzere, devletin bu konu özelinde temel hak ve özgürlüklere yönelik olarak yapılan saldırılara karşı etkili mekanizmalar kurma kapsamındaki pozitif yükümlülüğü, ancak bir imkan yükümlülüğü olarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda devletin; kişilerin menfaatleri ile toplumun menfaatleri arasında adil bir denge sağlayacak kuralları belirleme, niteliği itibarıyla ulusal sınırlar tanımayan sosyal ağ sağlayıcıların hak ve ödevlerini gösteren ve davranışlarını düzenleyen öngörülebilir kuralları koyma yetkisini, kullanmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Mukayeseli hukukta da bahsedilen hususlara ilişkin çözüm yolu geliştirmek, toplumu ve özellikle de çocuklar ile gençleri ve aileleri bu alandaki risk ve tehlikelere karşı korumak, kişilerin şeref ve itibarı ile özel hayatının gizliliğini güvence altına almak amacıyla internetin güvenli kullanımının sağlanmasına yönelik tedbirler alındığı, internetle ilgili strateji ve politikalar geliştirildiği, farklı biçimlerde de olsa giderek artan bir oranda internetle ilgili yasal düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. Örneğin başta Almanya olmak üzere Fransa ve İngiltere gibi bazı Avrupa ülkelerinde sosyal ağların düzenlenmesine ilişkin yasal düzenlemeler yapılmıştır veya yapılmaktadır. Bu düzenlemelerde, kişiler ve Devletler ile sosyal ağ sağlayıcıları arasında muhataplık ilişkisinin kurulmasının, temel çözüm olarak öne çıktığı görülmektedir.”

Ülkemizde internet kullanıcılarının kişisel başvurularında veya kamu kurumlarının bildirimlerinde yaşanan zorlukların aşılması için sosyal ağ sağlayıcılarla muhataplık ilişkisi kurulması amacıyla bu Kanun Teklifi hazırlanmıştır.

Bugüne kadar Sosyal Ağ Sağlayıcıları hakkında bilhassa 5651 sayılı Kanun kapsamında Türk Mahkemeleri tarafından verilen kararların tebliği yapılamamaktaydı. Bu sebeple tebligatı alabilecek bir kişinin olması son derece önemlidir.

Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere ve dünyanın bir çok ülkesi, temsilci bulundurma ile ilgili düzenlemeyi yapmış ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcılarına para cezaları vermiştir. Örneğin Almanya, temsilci bulundurma hususu ile ilgili Facebook'un Almanya birimine, Hamburg'daki ofisinde veri koruma görevlisi çalıştırmadığı gerekçesiyle 55 bin dolar (51 bin Euro) ceza kesmiştir.

Eleştiriler ve Değerlendirme

Yukarıdaki gerekçe ile teklifi hazırlanan 7253 sayılı düzenleme, kanun teklifinin gündeme geldiği andan itibaren yoğun tartışmalara konu olmuştur. Bir kesim düzenlemeyi sansür olarak nitelerken, destek veren kesim ise bunu, devletin, kamu düzeninin sağlanması ve vatandaşlarının temel hak ve özgürlüklerini koruma yükümlülüğü çerçevesinde zorunlu ve yerinde bir tasarrufu ve egemenlik hakkının gereği olarak görmektedir.

Düzenlemeye karşı çıkan muhalefet partileri, hukukçular ve sosyal medya kullanıcılarının belli başlı eleştirileri şunlardır (Dülger, 2020):

- 1) Düzenleme, ifade özgürlüğünün kısıtlayacaktır .
- 2) Getirilen yaptırım ölçülü değildir. Sosyal medya platformlarının hiçbir gerekçe gösterilmeden kapatılması keyfi ve hukuka aykırıdır.
- 3) İfade özgürlüğü ve haber alma hakkı ile kişilik haklarının çatışması durumunda , haber alma hakkı ve ifade özgürlüğünün üstün tutulması gerekmektedir. Çünkü henüz kişilik haklarına ihlal gerçekleşmemiştir. Bu nedenle yapılan düzenleme ve daraltma yaptırımı hukuka aykırıdır.
- 4) Temsilci atanmaması halinde uygulanacak bant daraltma yaptırımı ölçüsüzdür, uygulanmamalıdır.
- 5) Unutulma hakkı, kolektif hafızanın silinmesine yol açacak, arşivler yok olacaktır.
- 6) Reklam yasağı yaptırımı, yatırımcıların gelmesini engelleyecektir.
- 7) Yaptırımların ağırlığı karşısında sosyal medya şirketleri Türkiye'den çekilebilir.

Tüm anılan çerçevede değerlendirmemiz şu yöndedir:

Öncelikle kabul edilmelidir ki, 7253 sayılı düzenleme, 2007 yılından bu yana yürürlükte olan 5651 sayılı kanunda yapılan ilave ve değişiklikleri içermekte, yani 5651 sayılı kanunu daha etkin hale getirmeyi amaçlamaktadır.

Düzenleme, Ülkemizde internet kullanıcılarının kişisel başvurularında ve kamu kurumlarının bildirimlerinde yaşanan zorlukların aşılması için, sosyal ağ sağlayıcılarla "muhataplık ilişkisi kurulması"ni amaçlamıştır.

Zira uygulamanın içinde yer alan bir avukat olarak ta ifade edebilirim ki, sosyal medya üzerinden yapılmış olan hak ihlallerinde, mağdurun başvurusu üzerine verilen mahkeme kararlarının gerek tebliği, gerekse uygulanması noktasında muhataplık problemi yaşanmaktaydı.

Sosyal ağların yurtdışında olması nedeniyle zararlı içerikler, sosyal medya şirketlerinin çokuluslu yapısından kaynaklı olarak muhatap bulunamadığı için işlenen suçlar ya da yapılan

hakaret, iftiralar yaptırılmaz kalmakta, bunun sonucu olarak ta, kişilik hakları ihlal edilen bireylerin, anayasal güvence altında olan haklarının korunması noktasında devletten beklentileri karşılanamamaktaydı.

Türkiye ve sosyal ağ sağlayıcıları arasındaki ilişkilerde, Türkiye’de mukim bir sorumlunun bulunması mecburiyeti, kolluk ve adli makamların kritik anlardaki istek ve taleplerinin de hızlı ve doğrudan çözümü bakımından önemlidir. Bu açıdan bakıldığında rekabet koşullarını ihlal ettiği düşünülen ve ülke içi yasaları dikkate almayarak sorunlar üreten sosyal ağ şirketlerinin regüle edilmesi, uzun vadede Türkiye gibi bir devletin önemli bir sorun alanını çözecektir (Yerlikaya, 2020).

Ne kadar zengin olursa olsun, ne büyüklükte bir kitleyi etkiliyor olursa olsun, sosyal ağ sahipleri, nihayetinde şahıs ya da şirkettir. Hiçbir şahıs ya da şirketin, yasaları, mahkeme kararlarını yok sayması, adeta devletin egemenliğine meydan okuması kesinlikle kabul edilemez. Dolayısıyla muhataplık ilişkisinin kurulması için temsilci bulundurma zorunluluğu ve bulundurulmaması haline yönelik düzenlenen yaptırımlar, devletin egemenliği ile ilgili bir konudur ve bu çerçevede değerlendirilmelidir.

Bu nedenle sosyal medya şirketlerini regüle etmeye dönük girişimlerin partiler üstü bir mesele olarak tartışılması yerine gündelik siyasetin bir parçası haline getirilmesi, çözüm odaklı davranışlardan kaçınılması anlamına gelmektedir.

İfade özgürlüğü; BM tarafından İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nde ilân edilen, demokratik ülkeler tarafından kabul edilerek koruma altına alınmış olan bir haktır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) 10. maddesi ifade özgürlüğünü düzenlemektedir:

“Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamları tarafından müdahale edilmeksizin ve ulusal sınırlar dikkate alınmaksızın, görüş sahibi olma, bilgi ve düşünceleri edinme ve yayma özgürlüğünü içerir. Bu Madde devletlerin yayıncılığı, net kullanıcılarının televizyon veya sinema işletmelerini izin alma koşuluna bağlamasını engellemez.

Bu özgürlüklerin kullanımı, beraberinde ödev ve sorumlulukları getirdiği için, ulusal güvenlik, toprak bütünlüğü veya kamu emniyeti menfaatlerine, düzensizliğin veya suç işlenmesinin önlenmesi, sağlık veya ahlakın korunması, başkalarının şöhret veya haklarının korunması, gizli olarak elde edilen bilgilerin açıklanmasının önlenmesi veya yargı organlarının otorite ve tarafsızlığının sürdürülmesi için yasa tarafından öngörülen ve demokratik bir toplumda gerekli olan formalitelere, koşullara, kısıtlamalara veya cezalara tabi tutulabilir.”

Anayasa Mahkemesi’ne göre “herhangi bir kimsenin yalnızca kişiliğine bağlı olarak düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğüne müdahale edilmesinin” haklı kılınması mümkün değildir. Bu nedenle herkesin ifade özgürlüğü eşit olarak koruma altındadır.

Öte yandan, kanunun metninde açıkça ifade edildiği üzere, daraltma kararı gerekçesiz alınamayacaktır, bu kararın gerekçesi “temsilci belirleme ve bildirme” yükümlülüğüne uyulmamasıdır. Temsilcinin görevi de kişilik haklarına yönelik başvuruları yanıtlamaktır.

Eleştirilere göre, düzenleme, ifade özgürlüğü ve haber alma hakkı ile kişilik haklarının çatışmasına neden olmaktadır ve bu durumda haber alma hakkı ve ifade özgürlüğünün üstün tutulması gerekmektedir. Çünkü henüz kişilik haklarına ihlal gerçekleşmemiştir.

Oysa yapılan düzenleme, bu çatışmayı ortadan kaldırmak üzere getirilmiştir. Zira kişilik haklarının ihlali gerçekleştiğinde hızla meselenin halli, yahut yargı kararının uygulanması

sağlandığında, zaten ifade özgürlüğü ve haber alma hakkı öncelikli olacak, gerektiği anda kişilik hakları koruma altında olacaktır.

Kendi yasal düzenlemesi konusunda benzer eleştirilere muhatap olan Almanya’da Merkel hükümeti, yine aynı mahiyette savunmalar yapmış ve devlet olarak görevlerinin, vatandaşlarının ifade hürriyetini savunmak olduğu kadar, kişilik haklarının korunmasını da içerdiği ifade edilmiştir.

Başta Avrupa’da ve dünyanın bir çok ülkesinde temsilci bulundurma ile ilgili düzenleme yapılmış ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcılarına para cezaları verilmiştir. Örneğin Almanya, temsilci bulundurma hususu ile ilgili Facebook’un Almanya birimine, Hamburg’daki ofisinde veri koruma görevlisi çalıştırmadığı gerekçesiyle 55 bin dolar (51 bin Euro) ceza kesmiştir.

Kanun Değişikliği ile yükümlülüğün yerine getirilmesi için kademeli bir yaptırım öngörülmüşse de, kanaatimizce, “reklam alma yasağı” , “yeni sözleşme yapma yasağı”, “para transferinin engellenmesi” gibi kararların yerinde ve hukuki olmadığını belirtmek gerekmektedir. Bunun yerine idari para cezasının miktarının artırılması daha uygun görünmektedir. Zira burada aynı zamanda iki tüzel kişi arasındaki reklam anlaşmasının da hukuki düzenlemesi gerekecektir.

Kanaatimizce kullanıcı verilerinin Türkiye’de barındırılmasına yönelik düzenleme de son derece önemlidir. Sosyal Ağ Sağlayıcıların genellikle ABD’de bulunması sebebiyle kullanıcı bilgilerinin bu ülkede barındırılması yerine ülkemizde barındırılması gerekmektedir.

Nitekim Rusya 2014 yılında çıkardığı Yasaya dayanarak Rus kullanıcıların kişisel verilerinin sosyal medya şirketleri tarafından ülke içinde depolanmasını öngörmektedir. Rusya’da 2016’da, veri depolama yasasını ihlal ettiği gerekçesiyle profesyonel sosyal paylaşım sitesi LinkedIn’a erişim yasağı getirilmişti. Rusya ayrıca Facebook ve Twitter’a da benzer gerekçe ile para cezası vermiştir.

2018 yılında ise, 50 milyon Facebook kullanıcısının hesap bilgilerinin izinsiz şekilde Cambridge Analytica adlı data analiz şirketi ile paylaşılmış ve bu şirket tarafından kullanıldığı ortaya çıkmıştır. (Tırtır 2020)

Yatırımcıların kaçacağı yönündeki yaklaşımın bir kaygı olarak var olmasına saygı duymakla birlikte, gerek yatırımcıların, gerekse sosyal ağ sağlayıcıların, kullanıcı verilerinden yararlanarak elde ettikleri milyarlarca dolar geliri bırakacakları kanaatinde değiliz.

Öte yandan düzenlemenin en önemli yanlarından birisi de, 5651 sayılı kanunda yer almakta olan “Erişimin engellenmesi” kavramının yanına “İçeriğin çıkartılması” kavramını koyması ve öncelikli olarak kişilik haklarını ihlal eden içeriğin çıkartılması yoluyla hak ihlalini önlemeyi amaçlamasıdır. Böylece, belli bir ihlal için tümüyle erişimin engellenmesine gerek kalmamıştır. Ancak bunun için de muhataplık ilişkisinin kurulmasının şart olduğu unutulmamalıdır.

Son olarak, şunu ifade etmekte yarar görüyoruz; Türkiye sosyal medyanın en yoğun kullanıldığı ülkelerden birisidir ve sosyal medya platformları çok büyük bir kitleye hitap etmektedir. Böylesine geniş mecrada, yapılan yasal düzenlemelerin sosyal medya paydaşları bakımından farklı algılara neden olabilmesi son derece doğaldır. 7253 sayılı düzenlemenin iyi niyetli ve 5651 sayılı kanunun uygulamasında ortaya çıkan eksiklikleri gidermeye yönelik olduğu açıktır. Bununla birlikte, düzenlemeye dair eleştiri getirenlerin yukarıda yer vermiş olduğumuz kaygılarının haksız olduğu da söylenemez. Devletin, vatandaşlarının ifade ve haber alma hakkını olduğu kadar, kişilik haklarını da korumakla mükellef olduğu gerçeği karşısında, tartışmanın her türlü siyasi yaklaşımdan uzak bir şekilde yapılması elzemdir. Bu çerçevede, herhangi bir

sosyal ağ sağlayıcı şirketin, hele ki merkezi yurt dışı olan bir şirketin, Türk yasalarını ve Türk mahkemelerinin kararlarını görmezden gelmesi, üstelik bu ülkeden milyarlarca lira para kazandığı halde bunu yapması, devletin egemenliğine bir meydan okuyuş sayılır ve kabul edilemez. Aynı şekilde devletin de (hangi siyasal anlayış iktidarda olursa olsun), vatandaşların ifade hürriyeti ve haber alma hakkı ile kişilik haklarının korunması arasındaki dengeyi her zaman gözetmesi ve adil olması gerektiği de her türlü tartışmadan uzaktır. Kabul edilen düzenlemenin uygulaması esnasında tüm kuşkuların giderileceği ve sosyal medya kullanıcılarının hem ifade ve haber alma hakkının, hem de kişilik haklarının korunacağına inancımız tamdır.

Kaynaklar

BBC Türkçe (2020). “Sosyal Medya Yasası: Hangi Ülke İnternette Nasıl Denetim Uyguluyor?”, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-53261921>, 29 Temmuz 2020.

Bozkurt, Önder (2018). “Sosyal Medya Ve kültürel Yansımaları”, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 5 , Sayı 14.

Dülger, Murat Volkan (2020). “Sosyal Medya Yasası Meclisten Geçti: Peki, Şimdi?” Hukuki Haber, 3 Ağustos 2020, <https://www.hukukihaber.net/sosyal-medya-yasasi-meclis-ten-gecti-peki-simdi-makale,8135.html>

Polat, Senem (2020). “Kanun Düzenlemesi Neler Getiriyor”, 12 Ekim 2020, <https://www.dogrulukpayi.com/bulten/sosyal-medya-duzenlemesi-kanunlasti>

Tırtır, Mustafa (2020). “Sosyal Medya Yasası Üzerine Değerlendirmeler”, Hukuki Haber, 29 Temmuz 2020, <https://www.hukukihaber.net/sosyal-medya-yasasi-uzerine-degerlendirmeler-makale,8129.html>

Ünal, Mehmet Burak (2020). “Seçili Ülke Örneklerinde Sosyal Medya Şirketlerinin Yasal yükümlülükleri”, TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı, 3 Temmuz 2020.

Yerlikaya, Turgay (2020). “Sosyal Medya Yasası Neyi Amaçlıyor?”, 1 Ağustos 2020, <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/perspektif/turgayyerlikaya/2020/08/01/sosyal-medya-yasasi-neyi-amacliyor>

5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu yayınlar yoluyla işlenen suçlarla mücadele edilmesi hakkında kanun” <http://resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/5/20070523-1htm>

7253 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu yayınlar yoluyla işlenen suçlarla mücadele edilmesi hakkında kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun” <http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k7253.html>

7253 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu yayınlar yoluyla işlenen suçlarla mücadele edilmesi hakkında kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun gerekçesi” <http://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-3050.pdf>